

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGELTLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Helyben.		Elofizetési arak:		Videkre küldve:	
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.		
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .		
Negyed évre . . .	2 . . . 50	Negyed évre . . .	4 . . .		
Egy óra . . .	—	Egy óra . . .	1 . . . 70		
		Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Máramarosvármegye alispánja nyilatkozik.

(Egy maroknyi földről.)

A koldustarisznyát árvereztető Máramarosvármegye alispánjától levél érkezett a szerkesztőséghez.

Azt írja a máramarosvármegyei alispán, Szabó Sándor alispán ur, a maga mentségére, a miért idáig nem küldött illetőleg nem küldetett maroknyi földet az amerikai Kossuth-szobor talpzata alá, hogy a Debreczenbőlsajnálattal értesült, minő mulasztást követett el. De ez nem az ő hibája, mert Tóth András szobrász urtól sürgetést nem kapott s a clevelandi magyarok megkeresésének pedig hivatalos aktái között nincs nyoma. Arra ugyan emlékezik, hogy olvasott a clevelandi szoborról, de hogy megkeresésből-e, vagy a lapokból? — azt most már nem tudja megállapítani. Amde ha a hiba részéről fordult volna elő, úgy igyekezik jóvá tenni, mert ma — azaz aug. 12-ik napján — felkerlte a husztjárasi főszolgabíró, hogy küldjön egy zsákocská földet a huszti várromok aljából.

Ennyit sorol fel nagy mulasztásának, hazafiatlan közönyének mentegetésére Máramarosvármegye alispánja, aki eljárásával megyéjét Brassó és Szeben

megyék szomorú társaságába alacsonyította, mi pedig magunk igazolásául és az alispán levelében foglaltaknak kiegészítésül következő sorainkat iktatjuk a nyilatkozatához:

a) Szabó Sándor alispán ur igenis mulasztást követett el, mely mulasztásával a hazafiatlanság pellengéjére állította a vármegyét; mert ha a clevelandi magyarok megkeresésének nincsen is nyoma a hivatalos aktái között, de a Tóth András sürg-tő és kérés levelét kézhez kellett kapnia.

b) Ugyanis, mint a kezeink közt levő és a debreczeni postán **még 1902. jul. 11-éről** keltezett, 1687 sz. a. jegyzett »postai földadó vevény« bizonyítja, Máramarosvármegyei alispánnak M. Sziget-re címelve a maroknyi földet kérés és sürgető ajánlott levél ment.

c) Tehát a kérés és sürgető levél tényleg elment, még pedig ajánlottan feladva; azért sehogy sem tudjuk elképzelni, hogy miféle további sürgetéseket várt volna még Szabó Sándor alispán ur, ha valóban szíven fektet a Kossuth emlékének áldozandó maroknyi föld ügye.

d) Ha pedig igaz az, amit az alispán ur levelében állít, hogy nem kapta kézhez a Tóth András mester sürgetését, akkor valóban jeles állapotok uralkodhatnak Máramarosvármegye vármegye házában, hogy még az alispán címére

ajánlottan küldött levelek is elkallódhatnak. Mi ebből igen szomorú következtetést vonunk le a szigeti vármegye házában divó szokásokra, mert ha már egy ilyen az egész nemzetet foglalkoztató, hazafias kérelmü levél olvasatlanul és elintézetlenül kerülhet a vármegye szemétdombjára, még inkább oda kerülnek vagy oda kerülhetnek a hegyek közül származó, a koldus tarisznyától is megfosztott, névtelennek tekinthető nyomoroncok panaszos avagy igazságot kérő írásai?

Meggyőződésünk szerint a lecke helyénvaló volt, mert Máramarosvármegye alispánja mentegeti magát és legalább utólagosan, az újságbeli felszólalásunk után, küldeti a maroknyi földet. Amde még mindig a pellengéren van Brassó és Szeben vármegyék neve, illetőleg alispánjaiknak neve. Miféle gyászalokok lehetnek ezek? Hát nem kerül azokban a vármegyékben egyetlen olyan hazafias vármegyei bizottsági tag, aki megostorozná, kérdőre vonná ezeket a hazafiatlan gyászalokokat, akik a Kossuth emlékéhez még maroknyi földet sem hajlandók áldozni, noha a kérés és sürgető ajánlott levél elküldetett ezen búsbakszász vitézeknek is.

Ifjabb Móricz Pál.

Lenau Miklós.

Lenau Miklós, ki rajongott a természetért s szerette a szabadságot, eredeti költői szellem, a németek nagy lírikusa.

E szellemet ébredésében a magyar föld szemlélete táplálta. Tizenöt-tizenhat éves gyermekifjúként Tokaj buja kertjeiben figyelte a természet sugallatát. Szeme belebámult a puszták végtelenjébe, hol megjelent a huszár száguldó paripán; vagy a pusztá csöndjében a cigány bubánatos női mellett merengett. Majd pedig a kidőlt, bedőlt csárda, tánczó, duhaj legények s a Tisza menti révedező halász szemlélete születtek érzéseket benne. S ez érzések teremtvé, alkotóvá tették, teremtőjévé oly költeményeknek, melyekben ez a világ jelenik meg.

De nemcsak ez a költői szellem ébredt hazánkban, hüvelyének bölcséje is itt ringott.

Strelenai Niembsch Ferencz Miklós, költői nevén Lenau, a Torontálmegyei Csátadon született 1802. aug. 13-án, Strelenai

Niembsch Ferencz és Maigraber Teréznek volt harmadik gyermeke.

Atyja előbb lovas tiszt, majd kincstári irnok könnyelmű, pazar, ledér életet folytatott. S ez a haszontalan élet csakhamar kimerítette. Elhunyt Bécsben. A halál híre Budán taláta az immár özvegygé lett nőt. A férj öröke a megélhetés nehéz gondját hagyta a fiáért rajongó nőre, miután ennek kis vagyonszáját telhetetlen dorbézolásaival fölemésztette. A bánatos özvegy egyetlen vigaszra az ő „Niki“-je . . . A kedves fiu Budán járta a gimnasiunot, korán jelentkező zenei hajlama itt nyerte első vezetését — gitározni. Itt szerette meg a természetet s táplálta lelkét a vallás. Nemsokára legboldogabb pár évét éli: ugyanis nővéreivel s többé nem özvegy édes anyjával 1816-ban Tokajba kerül. Itt azonban nem részesülhetvén kellő oktatásban már 1817-ben Budán vannak, a Vérmezőn bérelt kis házában. E kis tanyába bebelátogatott a szükség, nélkülöztek. Ez minden bizonyítást nyomot hagyott az alakuló lélekben, valamint képzeletét is hatalmasan foglalkoztathatta az előtte elterülő panoráma. 1818-ban Stockerauban van atyai nagyatyjánál, ki rövidesen Bécsbe

küldi tanulmányai folytatására. Itt filozófiát hallgat, komoly kérdések érdeklik, pesszimizmusa növekszik. Nagyon szereti a verséket. Szomorú és vigjátékokat tervez. Filozófiai tanulmányait elvégezve nagyatya kívánságára a jogi pályát választja és jogot tanulni hazánkba jó. Nemsokára gazdaszá lesz Magyar-Óvárott, majd ujoól jogászsza, aztán orvosnövendékké. Nincs már maradása sehol, nyughatatlan. Rövidesen két csapás éri; egyik büszkeségét sújtja érzékenyen, első szerelme megcsalta; a másik csapás, az alig elviselhető, megrendítette, szerető, édes anyja 1829. okt. 21-én elhunyt karjában.

A megtört és tanulmányaitól megundorodott költőt láz gyöttri. S gyógyulást most az osztrák Alpokban keres.

1831-ben Stuttgartban találjuk neves emberek társaságában, hol örömmel látták s elhallgatták zokogó hegedűjét, s hol hallgatólag lelke megelevenült. Boldog volt itt időztében.

De valami kimondhatatlan újra vándorlásra bírja. Amerikába készül. Ugy véli, hogy a „Niagara zugástól valami benne rejtőző ismeretlen fog feléledni. Kedves hege-

Magyarhon szívében.

(Debreczen és a Hortobágy leírása, az angol gazdák látogatása alkalmából.)

Írta: **P. B. Mure Makaulay.**

III.

Ott hagytuk a csárdát és a 30 kocsit egysorban haladt tovább. Átmentünk a régi hidon, amely egykor a főutirány volt észak nyugat felől és a melyen át csapatok vonultak a Duna felé, fel Budavárba. A monda szerint a hidhoz való meszet tejjel keverték. Nagy kört irtunk le utunkban és láttunk nagyszarvu ökröket, ezernél is többet egy gulyában. A ménest, a csikós lovon őrizte. Birkanyájuk is legelészték helyenkint. — Nehány angol lóra ült és a karikást csatogtatva körüllovagolt, a magyarok dícséretét kiérdemelve. A csikósok és pásztorok szüregben szép kivitelű dolog. Durva posztóból készülnek, nehezek és a legpompásabb színű himzéssel díszítve.

Nyáron a szürűj be van kötve és a gazdája benne tartja az eleséget, a kenyéret és szalonnát aztán meg a kóst. A juhászok bundája juhbőrből készül gyapjas részével kifelé.

Megtekintettünk egy tipikus kunyhót. 3 helyiség volt benne. Az elsőben mindjárt a bejárásnál egy különös falat észlelhettünk, mely a mennyezettől csak felig terjedt lefelé, és bevolt aggatva díszesen színezett tányérokkaival és falakkal. Ez a közepben volt, megetté 2 tüzhely volt főzési célokra. A másik helyiségben egyszerű ágy és butorzat és egy kup alakú nagykemence volt. A harmadik helyiség már díszesebben volt bebutorozva, néhány kép is volt a falon. Az ajtóval szemben levő falon függött két speciális, szép kivitelű kép — mondhatnánk két antionistának — Kossuth Lajosnak és a jelenleg uralkodó Ferencz József királynak képe.

A hortobágyi síkság olyannak, a ki

düjét is viszi magával, hogy majd belezúghasson az öreg Rákóczi dal az őserdők vadonába.

Nemsokára azonban csalódván tért vissza az Ujvilágból. Nemzete ujjongva fogadta költőjét. De ez már nemsokára tudott örülni a tapsnak, a hírnévnek. Elfordul barátaitól, megvádolja mindenét, édes szerelmet, a természetet is. Mint a harmat az eltikkadt növényzetre, úgy hatnak balszámként szívére ekkor a hokedűjéből kicsalt hangok. Ezek felüditették úgy, hogy 1844-ben még házasságra is gondol. Eljegyzi Behrend Máriát. Baratai aggódva fogadták a hirt. Aggalmuk alapos volt, mert a már testileg megtört barátjukat október 13-án örülesi roham szállja meg. S most folytonos hanyatlás a sorsa. Csak egy-egy jobb órában örül s tervezget, csak helyyél-közzel csillan fel reménye egy jobb jövőben, így például azokban a szép sorokban, melyeket Löwenthalné, Kleyle Zsófiának, írt, kihez ránézve végzetes szenvedély fűzte. De hiának bizonyult csakhamar minden reménye. Megörült. Beszélő képességét elvesztette. Így következett be az, mit éltében olykor-olykor megsejditett. További éveit a winnenthal és döblingi örültek házában töltötte, míg 1850. aug. 22 én hú sógora karjában elhunyt.

Aug. 24-én Weidling falu temetőjébe egy nagy szellem elhaló porait temették. Egy nagy szellemét, ki német nyelven bár, de magyar föld táplálta lélekkel dalolt az üdvök üdvéről, a szabadságról, a természetéről, a szerelemről, mint az a másik lángelme... Petőfi.

Fehér Miklós.

először látja egyhangu lehet. Nincs semmi csoportosítás, semmi változat. De az érdeklődőt a határtalanság érzete, a magasztosság vonza és meghatja. Dél felé, midőn a nap magasan állt, az égen láthattunk egy természeti csodát. A látótér végén, messze fákat láttunk, de csak néhány pillanatig, aztán úgy látszottak, mintha szigetek volnának egy nagy tó közepén, még árnyékuk is látszott a büvös bájos vízben. — Ez a delibáb, a síkságok csodája. Minden szem felé fordult s mig néztük, el is tűnt.

Visszatértünk a csárdához és egy fedetlen rizinben gyönyörködtünk a parasztok mutatványaiban. Toasztokban eltették a látogatókat és ezek viszont a szívesen látókat. Ezek mind a derék férfias, harcias mégis vendégszerető magyarok szabadságára és boldogulására üritették poharaikat.

3 órakor visszamentünk Debreczenbe. 7 órakor nagy tömeg éljenzése közben az állomáshoz hajtván, bizonyosságot szerezve egy jövőbeli szíves viszontlátásról, az angol csapat Tokaj környéke felé utazott.

Budapest egyike a legmodernebb európai városoknak villamos vasuti közlekedésénél tökéletesebb nincs, a Duna látkepe hidjaival, az új Parlament épületével és a folyam megett emelkedő Budával páratlan. A Duna Bazasiától Orsováig és a Vaskapu a világ legsodálatra méltóbb tájai. Herkules fürdő vetekedik Karlsbaddal, Erdély hegyei s az ország északi részén levő Magas Tátra bátran hasonlítható össze Svájcczal és az Alpesekkel.

De ha kicsiben megakarjuk ismeri Magyarországot, ha látni akarjuk az igazi magyart lovaival, foglalkozásával és igaz vendégszeretettel úgy Debreczenbe és a Hortobágyra kell jönnünk.

Fordította: **Szenes Zsigmond dr.**

A marhavásártér mizériái.

Talán soha még annyi jószág meg nem fordult a debreczeni baromvásártéren, mint a most lezajlott vásár alkalmával, de nem is volt soha annyi baj a marhalevelek átírásnál, mint most.

Az az állapot, a mi ott minden vásár alkalmával ismétlődik, egyszerűen tarthatatlan. A városi tanácsnak kötelessége sürgősen és radikális módon intézkedni arra nézve, hogy odakünn végre valahára rend legyen, mert a késedelmeskedés már a legközelebbi vásár alkalmával nagyon megboszulhatja magát, esetleg katasztrófára vezethet.

A bajok főforrása az a szűk és ostoba terv szerint megselekedett épület, a melyben a marhalevelek kiállítása, átírása, irányítása stb. történik.

Szűk két szobából áll az egész, a melynek harmadát az asztalok foglalják el, az üresen maradó kis térség volna aztán arra hivatva, hogy benne reggeltől délig, vagy délutánig három ezer ember elférjen és mozogjon. Mert az épület mostani berendezése miatt a közönséget be kell bocsátani, a mi már marzában véve is képtelenség.

Ugyan mit szólnának hozzá a vasuti jegykiadó hivatalnokok, ha a szobájokba tudulnának be az utasok a jegyekért? Pedig azok sokkal gyorsabban kiszolgálhatnák a közönséget még úgy is, mert hiszen nem kell irkálni semmit, míg a vásárfelügyelőség emberei kénytelenek hosszú litániákat két helyre t. i. a jegyzőkönyvbe és a marhalevelekre vezetni.

Sajnos nekünk — úgy látszik — egy

külön városi lángező megszületésére kell várunk, míg az majd felfedezi, hogy hiszen épen úgy kellene a vásárfelügyelőség vásártéri épületét berendezni, mint a vasuti állomások jegykiadó helyiségeit.

Manapság a leghalványabb hasonlóságot sem lehet felfedezni ezek között a hasonló rendeltetésű helyiségek között.

Korlatnak sem belül, sem kívül nyoma sincs, a minnek a következménye belől az, hogy az irnokokra rájuk borogtják az asztalt, kívül pedig az, hogy ember ember hátán tolong s mikor a szűk (de nagyon szűk) ajtókat megnyitják, ropognak az oldalbordák, hallatszik az éktelen káromkodással vegyes fülsiketítő jajveszék, potyognak a földre a leszakadt szürgallérok, guba ujjak — és aratnak a zsebvágók, miközben néhány szerencsés halandó az orrán szankázva (tényleg így) bejut a terembe, néhány szerencsétlen halandó pedig a tömeg közt elájul s irgalmatlanul összelapostatik.

Hétfőn csak az én biztos tudomásom szerint is egy asszonyt és egy férfit vonzottak ki a tömeg közül eszméletlen állapotban. Az asszonyt magam is láttam, hosszú ideig nem tudott szóhoz jutni, rendkívüli fájdalomról panaszkodott, mert a mellét és hasát összetaposták. Jó darabig nem volt képes a lábára állani.

A kik ép bőrrel bejuthatnak, azok közül is igen sok azon kezd, hogy soha sem jön többé a debreczeni vásárra s valószínű, hogy meg is teszi. Már ez magában véve is sokat jelent igen tisztelt senátor uraim!

Azt pedig nekem senki ne mondja, hogy kevés az irnok, mert az nem áll. Mindig van annyi, amennyi az asztalok mellett el fér, most pedig még több is volt, egynek plane — miután a fal mellett sehogysem fért el — a szó szoros értelmében a közönség között kellett kuczorognia, úgy hogy szegénynek az még csak a kisebb baja volt, hogy a verejték csurgott róla, hanem mikor aztán már a megtermett poczakok szorongatták, és a csontos könyökök a vállaira nehezettek, bizony düledtek a szeméi és nyögött.

A termeket betöltő levegő hőfokát és illatát képzelje el kiki magának, erre vonatkozólag csak annyit említek fel, hogy még a légy is leszédül benne.

Az épülettel tisztában levén, beszéljünk arról a mi nincs.

Regényesen kezdődik. A menló-teleg gyönyörű akaczos erdeje terül el a vásártér mellett. A lombos fák és susogó cserjék csalogatják, hívogatják az elgyötört vásárosokat.

Sokan igyekeznek is felkeresni ezt a kis paradicsomot, de mindenfelé ott állanak az árok mentén kivont karddal az árkanalyok nyalka huszárok képeben. akik irgalmatlanul üzik vissza a behatolni törekvőket.

Mi ennek a magyarázata?

Ezek a huszárok az illetanárokat helyettesítik, az illemre és az illem helyére figyelmeztetik a föld népét — illemhely pedig nincsen.

Igy aztán nyakra-főre vétenek is az illem ellen palam et publice.

A tekintetes tanács gondoskodhatnék ott egy illemhely felállításáról. Még ki is fizetné magát.

Hogy pedig az az ellenvetés ne essék, hogy van ott olyan, bátor vagyok már előre megjegyezni, hogy az a két lépés hosszú rekeszték semmi és nem is felel meg minden czélnak.

Ha kettős könyvvitelt akarunk erősz-

kolni egyszerű könyvbe, kricsz-kraksz lesz a vége. A szomszédos helyiségek pedig magánhasználatra tartanak fenn.

S. I.

Délutáni levél.

(Besenyei Józsefről.)

A mai nyilatkozatával, melyet a „Debreczen“ más helyén közlünk, itt Debreczenben és a megyében Besenyei József a napnak érdekes embere . . .

Érdekes, és én még azt is hozzá teszem, hogy becsületes ember is Besenyei József, az ujjvárosi volt segéd nótárius, a ki igazságaiban sértve érzvén magát, hadat üzent a vármegye urainak.

A hadviselés sok minden fegyvert szentesít. Besenyei élt a legerősök sabb, legféktelenebb fegyverekkel is. Nyilatkozatában maga mondja, hogy szenvedélye elragadta, ha tönkretett pályája, gyámolnélküli családjára gondolt és készpénznek fogadott sok mindent, a mi pedig csupán a hamisítás kohójában gyártott, mondjuk, sikerült, tetszetős, megtévesztésig hü hamisítvány volt . . . Besenyei kész, igaz pénznek tekintette a hamisítványt és mint a valót dobálta hatalmon levő ellenfelei arcába, de ezt nyíltan a neve alatt, mellét kitarva cselekedte, „I g a z s á g“ czimű ujságában. Az ilyen ellenség köznap mértékkel nem ítéhető, ha tévedéseknek is lett áldozata, már pedig Besenyei József más helyen közölt nyilatkozatában maga őszintén, férfiasan, saját jószántából nyilatkozik, hogy tévedett, tévesztésekre alapította harez támadását, azért legyőzöttnek jelenti ki magát és bocsánatot kér azon vármegyei vezető férfiaktól, a kiket többször a nyilvánosság előtt is, szerintem is, hallatlan és példátlan módon támadott.

Mi is azok közé tartozunk, a kik legjobb meggyőződésünk szerint támadtunk és támadni is fogjuk a vármegyét mindig, mindenkör, a mikor arra rászolgált vagy rászolgál, de éppen azért is megnyugtatónkra szolgál a Besenyei nyilatkozata és vezeklése vármegyénk uraival szemben és igazán örömmel iktatjuk ujságunkba az elégtétel adásnak ezen szokatlan, de férfias módját; mert hisz magunk is azok közé tartozunk, a kik ostoroztuk, cselekedetre szólítottuk vármegyénk urait, hogy a sötét vadak özöne ellen keressék a megtorlást.

És ime most Besenyei hajlik meg. A megtámadottak pedig, az egy Dégenfeld gróf volt főispánt kivéve, a kinek a rendszerben rejlett bünei a rovásról nem faraghatók le, a férfiu lélek ez önvallomásában és vezeklésében megnyugodhatnak és mivel uri emberek, hiszem, meg is nyugodnak,

sőt meg is bocsátanak, levonván azon tanúságot, a parányi féreg is védekezik, ha elakarják taposni, hát még az ember hogyan védekezne?

Már pedig Besenyei József egész ember. Volt ereje, bátorsága a leghevesebb támadásokhoz, de midőn tévedéseiről, alaptalanságáról, igazságtalanságáról meggyőződött, van ereje és bátorsága nagy tévedésének beösméréséhez és a nyíltszinű bocsánatkéréshez, vezekléshez.

Komolyan sajnálnám, ha ezen kemény fejű, de érzékeny lelkű és éles, nem köznap elméjű ember feje fölött elcsapna az élettenger és nem nyílna alkalma a további hasznosabb irányban való működésre, mert ez az ember a tollal és kemény fejével erős katonája lehetne a magyarságnak.

Szabad Hajdu.

Innét-onnét.

— Augusztus 14. —

(A debreczeni Kossuth kupa és a tótok.)

A függetlenségi kör nemzeti urai, B. Nagy János uram bátyámék nagy ügyelbajjal és utánjárassal valamiféle öreg pohártartó fiókjából régi módos fakupát kerestek elő, a mely után aztán Tóth András mester, Kossuth Lajos domborművü képével igazi remekes ünnepi kupát mintáztott.

A kupa tetszett a nemzeti uraknak és most már azt magyar műöntő mesternél ezüstbe is önteti András mester és Kossuth Lajos századik születési napján azzal tartják a nagy áldomást B. Nagy János bátyámék . . . Azonban ennyiben még nem allapodunk meg. Mert csak most következnek igazándiból a tótok, a kiknek a kupafaragás és alkotás körü nemesak a multban, de jelenben is nevezetes szerep jut. Ugyanis . . .

Ugyanis a nagy szabadság harez előtti időben, avas idők már azok, kedvelt, elterjedt ivóeszköz volt a polgárházaknál a fakupa. Ezeket a fakupákat felsőbb vidéki tótok árusították, hozták forgalomba, de ugyan csak ők voltak a faragó mesterei is eme fakupáknak.

Ilyen tótok által faragott, de a polgári házaknál igen kapós fakupa után, mely ugy lehet az utolsó kupa a régi időből, mintáztta meg debreczeni Tóth András mester a függetlenségi kör remekes Kossuth serlegét . . . És igen sikerült alkotás e serleg, a melyhez tehát ismét csak Tóthnak, való igaz, hogy Basahalmán beüli Tóthnak a neve fűződik.

Ámde még mindig nem fogyunk ki a Tótokból . . . Most következik a harmadik Tóth barátunk, node nem a clevelandi veszedelmes, majd azt mondtam veszedekett „totoeska“ fajból, hanem a nevezetes érdemű debreczeni Könyves-Tóthok törzsökös családjából és pedig esztergályos mester Könyves Tóth Samu bátyánk, a ki meg immár mostan a Tóth András ezüst kupája után faragat Kossuth-kupákat, ugyanazokra Hirmann érzőnő mesterrel érczanyagból megöntetvén az eredeti Tóth András féle ezüst kupa Kossuth képét is.

Dicséretet, helyeslést érdemel ez az eszme is. Mert a Kossuth Lajos esztendejében bizonyosan sok oly hazafias magyar család kerül, a mely nagy örömmel szerezi be Samu bátyánktól a Kossuth-kupát, melynek az alkotásánál, terjesztésénél a multban a totoeska tótok és a jelenben ime ami hitűnő törzsökös debreczeni magyar Tóthjaink végeznek érdemes munkát. Áldja meg a magyarok Istene őket, a munkájokat és mindazokat, akik az ő „Tóth kupáikból“ magyar fajunkért, magyar földünkért őszinte áldomást isznak.

nemes Portörő Kelemen.

NAPI HIREK.

Az országgyűlési független és 48-as párt

a mai napon Budapesten az országos pártkör helyiségében gyűlést tart, melyet Kossuth Ferencz pártelnök távollétében Dr. Tóth János alelnök hívott össze. Az értekezlet két fő tárgya az országos Kossuth-ünnepély és az önállóvámtérület érdekében a párt által megindítandó akció lesz. A gyűlésre Dr. Bakonyi Samu Debreczen II-ik kerületének országgyűlési képviselője, valamint Benedek János főszerkesztőnk, Hajduböszörmény város országgyűlési képviselője ma Budapestre utaztak.

Buza koszora a királynak.

A király megígérte, hogy jelen lesz nagy elődje, Mátyás király kolozsvári szobrának leleplező ünnepélyén. A fejedelmek városa lelkesedéssel várja az uralkodót, a lakosság egymást mulja felül a királynak szánt meglepetések kieszelésében. Ezek közül a legszebb, legelmésőbb alighanem a kolozsvári gazdák terve. Arra készülnek ugyanis, hogy mikor ő Felsége a Mátyás szobor leleplezésére lejön, a város földének legdrágább kincséből, az arany szemű buzakalászból koszort fonnak s a kolozsvári földészek nevében átnyújtják a királynak. Az érdekes hódolat bemutatás terve — amint gondolhatjuk is — nagy tetszéssel találkozott. A mozgalom a földmives zenekar vezetőitől indult ki.

Czegény István Kossuth képe.

Mindenek előtt Czegény Istvánt mutatjuk be. Becsületes, szegény, szerénymódu debreczeni ember. Kétkeze munkájával keresi a maga és a családja kenyerét, nem mondható róla, hogy felvetné a pénz, mint sok polgáratyánkfíát. Nagyon is számon kell tartani minden garasát, azért tehát a nagy Kossuth Lajos esztendejében igen kedves és megható az a történet, melyet elmondunk róla s mely jellemző arra, hogy a Kossuth neve, emléke a szeretet, a rajongás milyen öröklüzével van beégetve az alföldi magyar ember lelkébe . . . Czegény István, a szegénysorsu polgárember a Vasárnapi Ujság egyik számában Kossuth Lajosnak egyik gyönyörűen sikerült képét látta meg, a mely annyira megtetszett neki, hogy ahhoz értő rajzolóval megfestette magának ezt a Kossuth képet, majd a Bikaszállóházbeli üveges mesterrel díszes rámat is vágatott a Kossuth képéhez C z e g é n y uram. — Ez is belekerült vagy hat forintjába a lelkes magyarnak, de ki azonban nem sajnál áldozni Kossuth emlékéért. A Kossuth-képek között tehát felemlítésre méltó a Czegény István képe, a mely most a Bika szállóházbeli üvegesbolt áruablakában van kiállítva. Erről a kedves Kossuth képes esetről külföldben eszünkbe jut, hogy Debreczenben a haza-

fias László Albert és társa cég vállalkozott a Könyves Kálmán társaság által kiadott díszes, remek kivitelű és az ősz Kossuthot hűségesen ábrázoló nagy kép terjesztésére, még pedig részle fizetés mellett is. Ezt a körülményt ajánljuk mindenkinek a figyelmébe, itt az ideje s itt az alkalom reá, hogy Kossuth képeivel díszítsék fel a családok, mint az egyesületek szobáikat.

A jégszükséglet és a városi tanács.

Az iparosok, de különösen a magánosok részéről a forró napok beálltával általános volt a panasz és felzudulás, hogy nem kapnak elegendő jeget. A városi jéggyár elsősorban — a közgyűlés határozata értelmében — a hus iparosokat látja el jéggel és ha csak marad, kaphatnak a magánosok jeget. Az idén azonban még az iparosok szükségleteit sem tudta kielégíteni a jéggyár és úgy az iparosok, mint a magánosok küldöttségileg kérték fel a városi tanácsot, találjon módot arra nézve, hogy úgy az iparosok, mint a magánosok jégszükségeiket kielégíthesse. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott a kérelemmel, miképen lehetne segíteni azon, hogy a közönség jéghez jusson. Körner Adolf tanácsnok azt az indítványt terjesztette elő, hogy nyitassa meg a város a Hatvan-utcai kertek végén, a szegényháznál levő jégszükség-jeget és adjon onnan jeget. Hosszabb vitára adott alkalmat az indítvány. Tul távolnak tartották a helyet, a közönségtől nem lehet megkívánni, hogy 10 krajczár árú jeget olyan nagy távolságra menjen; tovább a magánosoknak a műjégre van szükségük, míg a pocsolyajéget az iparosok használhatják és azzal ha meg is nyitják a szükség jéget, nem lesz megoldva a kérdés, mert műjéghöz ekkor sem jut a közönség. Vegre a tanács azt a határozatot hozta, hogy megbizta Körner Adolf tanácsnokot, lépjen érintkezésbe a jéggyár bér-ölével, hogy az esetleges újabb jégszükséglet beálltával milyen módokat mellett volnának hajlandók a szükség jéget meg-átvinni és a közönség rendelkezésére bocsátani? Megemlítjük, hogy tegnap 600 tábla jeget szállítottak be a városba, azonban hűvösebb idő volt, az iparosok nem vettek meg a jeget és így 150 tábla jég maradt meg, melyet azonban a közönség csakhamar szétkapkodott. A tanács még azt is közzé teszi ezután, hogy a nagyközönség bármikor kaphat ezután is jeget a jéggyárban, ha akár a főorvos, akár a kerületi orvosokkal igazolja, hogy a jég beteg részére kell. No ez az utóbbi elég gyöngye vigasztalás azokra, a kik konyhai és üdítő célokra kívánják a jeget beszerezni, már pedig a fogyasztók többsége ilyen.

Utolsó válaszom a Nagyváradai Naplónak.

Ady Endre barátom válaszol az általa megtámadott Debreczen védelmére írott ciklémre. Kijelenti, hogy nem tudom meggyőzni. Sajnálom. Vele tovább vitatkoznom — hiába való. A nagy közönségre nézve pedig felesleges. Én és az ország is bizonyosan hisz és bizik annyira Debreczen jövőjében, mint amennyire Ady Endre barátom hihet és bizhat Nagyváradában. Isten velünk! Debreczenben, 1902. aug. 14. **Zoltai Lajos.**

Magyar ruha a papoknak

czimű hirt a „Debreczen” is közölte, mostan az eszme megpendítőjétől, Kontra Aladár ref. lelkésztől a Székesfehérvár és Vidéke érdekes levelet közöl, irván azokban, hogy a terv lelkes támogatásra talált és a közel jövőben meg is valósul. Szól a levél imígyen:

Tekintetes Szerkesztő Tr!

Miután a b. lapja legutóbb megjelent számában olvasott „Magyar ruha a papoknak” cz. közleményből azt látom, hogy a „Székesfehérvár és Vidéke” is érdeklődik a dolog iránt, van szerencsém örömmel tudathatni, hogy a magyaros ref. lelkészi egyruházat általam fölvetett kérdése immár a megoldás stádiuma felé közeledik. Alighogy az eszmet fölvettem — illetve újra felszínre hoztam — a Magyar Szó napilapban, az Ébredés cz. politikai újság Nemes Mihály történelmi festőművész által rajzolt három gyönyörű, magyaros papruha tervezetét mutatott be, hogy azok közül magunk válasszuk ki a megfelelőt, Nemes Mihály tervei nagy érdeklődést kelthettek ref. lelkészi körökben s megindult a hozzászólások sora és a beérkezett véleményeket egymásután hozza most a Magyar Szó. Sőt — mint nekem írják Borsodból — a f. borsodi ref. egyházmegye papsága a napokban tartott értekezletén egyik mintában meg is állapodott és annak viseletét az egyházmegye lelkészeire nézve kötelezővé is tette azzal, hogy „már a legközelebbi egyházmegyei kerületi gyűléseken templomban, iskolában, egyházi világi ünnepélynél csak papi egyruhában lehet megjelenni.” Hogy a f. borsodiak által választott ruha csinos és magyaros, arról garantál Nemes Mihálynak, a tervező művésznek, széles körökben ismert és méltányolt izlése. Áll különben egész hosszú, redős ösmagyar „tógá” ból palasttal, Kossuth-ujakkal és gombkötő munkaju derék-övel. Hogy pedig az öltözet a magyar ev. ref. egyház egyeteme által is el lesz fogadva, arra nézve biztató körülménynek tartom az általános érdeklődést és azt, hogy a kérdésről b. lapján kívül négy újság emlékezett meg pártfogó ag: az Ébredés, Független Magyarország és a Magyar Szó. — Lehet különben, hogy a vértessaljai egyházmegye „fehérvár- és csákvár-vidéki lelkészi köröknek t. hó 11-en d. e. Fehérváron tartandó értekezletén is szöba jön a dolog s a kérdésben talán a vértessaljai egyházmegye papsága is állást foglal. Egyébként az ügy iránt való érdeklődést melegen köszönve, őszinte tisztelettel vagyok

a t. szerkesztő urnak
Iváncsán, 1902. aug. 9.

kész szolgálja:
Kontra Aladár.
ev. ref. h. lelkész.

Papválasztási mozgalom.

A papválasztást előkészítő értekezlet tegnap délután 6 órakor a függetlenségi kör termében ülést tartott. Az értekezleti gyűlés a papválasztásra vonatkozólag négy pályázó lelkész meghallgatását határozta el, és pedig az idő rövidségére való tekintettel abban állapodott meg, hogy a Debreczenhez legközelebb lakó Illyés Endre, Baltazár Dezső, Marjay Péter és Jánosy Zoltán lelkész urak lesznek meghallgatandók, a következő sorrendben: Folyó hó 17-én Vasárnap délelőtt a tiztagu küldöttség Illyés Endre lelkész urat B.-ujvároson — délután Baltazár Dezső lelkész urat Hajdusoboszlón, folyó hó 24-én vasárnap délelőtt Marjay Péter lelkész urat nagy-Létán, délután pedig Jánosy Zoltán urat Hajdusámszonban hallgatja meg. A papválasztó küldöttség Juhász Ignác

ur vezetése mellett a következő tagokból alakult meg: Öry Mihály, Zöld János, dr. Király Péter, Pethő István, dr. Varga Lajos, Erdei Ferencz, Kovács Lajos, Török Bálint és Varjas István.

Dal a Simonffy utczi „aszaló”ról.

Nem is annyira dal, mint inkább határozat, még pedig tanács határozat ez. Ugyanis a városi tanács ma tartott ülésén foglalkozott a főmérnöki legujabb csodával, a Simonffy utczi piacztérnek nevezett „aszalóval.” Szöva tettük, hogy a tanács hipnotizálva a főmérnöktől olyan utasítást hozott nemrég, hogy a kertészeket és a bolgárokat elviszi a piacról. És még is történt. A Simonffy utczi piacztérre kényszerítették őket Természetesen a pércsisort régi helyén hagyta a tanács és alig akadt egy ember is, ki a kertészeket és a bolgárokat felkereste volna az aszalóban, miáltal azoknak kiszámíthatlan kára volt. Ekkor Farkas Gyula kertész és társai kérvényt adtak be a városi tanácshoz, melyben kérték, helyezték őket vissza régi helyükre. A tanács ma foglalkozott a kérvénnyel és azt a határozatot hozta, hogy a piacz végleges rendezéséig megengedi nekik, hogy régi helyeiken árulhassanak: de emellett kötelesek a Simonffy utczi piaczteren is árulni.

Felfujt eset.

Tegnapi számunkban jeleztük, hogy az Árpád téren (Csicsogón) egy eszméletlen embert találtak, ki pár óra múlva a kórházban meghalt. Ma reggel egyik reggeli lap-társunk azt írja, hogy az ösmeretlen alighanem gyilkosság áldozata, mert külső erőszak nyomait találták rajta és hogy véresre volt verve. Ma délelőtt boncolták fel az ösmeretlen egyént és semmiféle külső erőszak nyomot nem találtak testen. A rendőrség különben maga is felkerlte lapunkat annak a kijelentésére, hogy gyanu sem volt arra nézve, hogy erőszakos halállal mult ki az ösmeretlen.

Adományok az amerikai elnökek szánt tárgyakra.

Az amerikai köztársaság elnökének szánt hortobágyi pasztori tárgyak előállítás költségeire ma délelőtt újabb adományokat, vettünk. A dereczeni kaszinó 5 koronát, Kertész János bátyánk, a függetlenségi párt érdemes alelnöke és Jóna Daniel 2—2 kor. és Király Péter doktor 1 kor. adtak a megnevezett szép célra, így a tegnapi összegekkel együtt eddigi gyűjtésünk 43 korona. A gyűjtést tovább folytatjuk és ismételtel fel hívjuk polgártársainkat az adakozásra, figyelmükbe ajánlván Komlossy Miklósnak lapunk más helyén közölt levelét.

Az ördögárkok kutatója Debreczenben.

Debreczen határában húzódnak el az ugynevezett ördögárkok, melyeket már három év óta kutat Téglás Gábor tudós. — Minden évben felkeresi Debreczent evéghől és mint most értesülünk, e hóban ismét lejön Debreczenbe, hogy tovább kutasson az ördögárkok után.

A város ipari ösztöndíja.

Debreczen városának van egy 600 koronás ipari ösztöndíja. Ezt az ösztöndíjat az utolsó két évben Pávay Gábor, Pávay Gyula polg. biztos fia élvezte. Pávay Gábor most, hogy tanulmányait befejezhesse, illetőleg külföldön gyarapíthassa, folyamodott a városhoz, az ösztöndíj ujbbóli elnyeréséért. A tanács tekintettel Pávay Gábor jeles bizonyítványaira, az ösztöndíjat ez évben is Pávay Gábornak adta oda.

Utóajánlat a Biedermann házra.

Jeleztük, hogy a főtéri Biedermann palotát dr. Ujfalussy József vette meg árverésen. Azonban a palotára tegnap utóajánlatot adott be Lamprecht Frigyes pékmester és a 10 százalék utóajánlati összeget le is tette.

Fehér holló . . .

Olyan esetről emlékezünk meg, mely igazi fehér holló a választások között. A hajdumegyei függetlenségi párt elvszilárd tagját, lapunknak is kitűnő, régi érdemes munkatársát, Jánosi Zoltán református lelkészt még a múlt év őszén választották be a vármegyei törvényhatósági bizottságba, de mivel ez a puritán jellemű elvtársunk a választóknak a viselkedését erkölcsi tekintetből kifogásolta, megbízatásáról önként lemondott, minek következtében újabb választást rendelt el a vármegye. Ezt a második választást megalkali szempontból, hivatalból kellett érvényteleníteni és pedig a hivatalos közegek szabálytalan eljárása miatt. Így tehát **harmadszor** kellett megejteni a választást és beteljesedett a közmondás, hogy „három a magyar igazság”, a mennyiben a harmadik választáson ismét Jánosi Zoltánt választották meg. És most már ezen megtisztelő, igazán fehér hollónak nevezhető választás ellen sem Jánosi Zoltán derék barátunknak, elvtársunknak, kit örömmel üdvözlünk a vármegyei közélet független gárdájának soraiban, sem a vármegyének nem lehet kifogása, mintahogy nincsen is, mert ez a szeplőtlen, — háromszorosan kipróbált választás, mint az igazoló választmánynak alábbi jegyzőkönyvkiadványa bizonyítja, végérvényesen megvan erősítve. A jegyzőkönyvi kivonat így hangzik:

Czikkelye

Hajdúvármegye igazoló választmánya 1902. év augusztus hó 6-ik napján Debreczenben tartott ülése jegyzőkönyvének.
8—1902—8810.

Előadó jegyző elő terjeszti Harcsarik Géza, mint a Hajdusámson—téglás—vamospércsi választókerületben folyó év július hó 2-án megejtett törvényhatósági bizottsági tag választás elnökének jelentését, mely szerint a Hajdusámson községben a Hajdusámson téglás-választókerületre nézve megejtett bizottsági tagválasztás alkalmával az üresedésben levő bizotts. tagsági helyre Jánossy Zoltán h.-sámsoni lakos választatott meg és hogy ezen ülésnek tárgyat a megválasztott bizottsági tag igazolása s a választás ellen beadott felszólamlások elbírálása képezi. Jelenlenti továbbá előadó jegyző, hogy ezen választás ellen felszólamlás nem lett beadva. Melyeknek előadása után felolvastattott a választási elnök jelentése és a jegyzőkönyv, mely mellett a szavazók névjegyzéke s a szavazat lapok bemutattnak.

Miután ezen választókerületben megejtett és felolvasott jegyzőkönyv szerint a törvényes alakoszerűségek megtartása mellett lefolyt választásra vonatkozólag panasz vagy a megválasztott választási képessége ellen felszólamlás nem adatott be s kifogás e tekintetben hivatalból sem emelhető, Hajdusámson—Téglás—Vamospércs választókerü-

letben Jánossy Zoltán törvényesen megválasztott és igazolt vármegyei bizottsági tagnak kijelentetik azzal, hogy nevezett bizottsági tag megbízatása az 1902. évi augusztus hó 6-tól számítva 1907. év végéig terjed.

Kiadta:

Orosz Sandor,
ig. vál. jegyző.

Levél a hortobágyi pásztorok ajándékaról.

Debreczeni társas életünk érdemes tagja, az amerikai viszonyokkal saját tapasztalatai után ösmerős Komlóssy Miklós az amerikai köztársaság elnökének szant ajándék tárgyak ügyében a következő az igazságra rámutató levelet intézte a „D. U.” szerkesztőjéhez:

Tisztelt szerkesztő ur!

Napok óta olvasom a lapok felszólításait, hogy Roosevelt, az egyesült államok elnökének kiviendő hortobágyi különleges tárgyak beszerzésére adakozzának. Ha tudnak, mily erkölcsi siker fogja koronázni ezen csekély ajándékot, nem tétovaznának. Az Amerikában lakó magyarok szazezrei nyernék meg ezzel a hatalmas Unió elnökének jó akaratát. . . Vihetnének annak aranyat, gyémántot, a legfinomabb meissenai porcellant, nem csinalnának neki vele olyan örömet, mint egy csikós öltözettel. Hiszen ő volt a roughriderek (csikósok) vezetője a spanyol-amerikai háboruban. Ha felöltözik spanyol csikós öltözetbe (hasított nemet nadrág pitykével, spenczli kivarva és egy hatalmas sombrero kalap) mindenki megbámulja. Hát ha még egyszer a mi cifra szürünket akasztja a nyakába. Zseni József ur igen jó helyre folyamodott, midőn Szavay Gyula kamarai titkárt kérte fel a tárgyak beszerzésére, a ki rögtön a Farkas Bertti bacsai közvetítését vette igénybe. Hanem Szavay titkar ur nem ismeri meg a debreczeni közönséget. Egyszerű felhívásra az még meg sem mozdul. Kérte volna fel a kamarai tanácsosok egy pár agilis tagját, hogy legyenek szivesek ösmerősök közt — gyűjteni, 48 óra alatt együtt lett volna a 300 korona. Egyik másik gyermektelen kamarai atya maga is kiteremtette volna. No, de ha még nem késő, kezdjük meg. Mellékelve csatoljuk e célra az igaz hazaszeretet nevében: 10. azaz tiz koronát. Debreczen. 1902. augusztus 13. Komlóssy Miklós.

Eljegyzés.

Weisz Heléna kisaszonny Debreczenből eljegyezte Kraft Sámuel Londonból.

Talált aranyláncz.

A vásártéren egy rövid férfi aranylánczot találtak. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a rendőrség bünygyi osztályánál.

Meghívás.

A rabsegélyző egyesület választmányának tagjait ez uton is tisztelettel kérem, hogy legyenek szivesek I. hó 15-én, pénteken d. u. 5 órakor a kir. törvényszéki palota esküdti varakozó termében gyűlésre megjelenni. A gyűlés egyetlen tárgya: felállítandó rabmenházunk céljaira egy földberlet ügyében határozathozatal. Debreczen, 1902. aug. 13. Csiky Lajos rabsegélyző egyeleti titkar.

A „Bika” szálloda mulatójába

uj tagok érkeztek, ezek között különösen kiemelendők Little Karabin a bámulatos szalon humorista, valamint Mstr Villy nyújtó tornász. Angelotti igazgatónak főtörekvése, hogy naponta változatos és új műsorral szórakoztassa a közönséget, ezért olyan kellemesek az esték a „Bika Szálloda mulatójában.

Tamburások a Dréherben.

Ma aug. 14-től aug. 18-áig a bácskai tamburások Hadl Ödön igazgató vezetésével a Dreher sörcsarnokban hangversenyt tennének.

Bánffy Dezső és Vázsonyi Vilmos összepárosítása.

Ezt a czímet adhatnók „a—e” cikkelyének, melyben Zoltai Lajos kiváló író-társunk nagy feltűnést és helyeslést keltett, hatalmas debreczeni riadója válaszul. Ugyanis a Várad Napló czi kkiroja a „debreczeni szittyak vadmagyarságát” — lesajnálván, eredeti eszmét vet föl, hogy „Bánffy Dezsőt, az erdélyi kalvinistát és Vázsonyi Vilmost, a nagyon rettegett terézvárosit” össze kell párosítani és majd azután ezen érdemes párosításból született magyar politikai eszmények diadalra juttatják a magyarfajt. Mi nem elle-nezzük a kísérletet, de mit szól hozzá a két tisztelt ur? . . . Egyébként „a—e” válasza teljes szövege szerint így hangzik:

Várad és Debreczen.

— Válassz egy apológiára. —

Nagyvárad aug. 13.

Távol voltam Nagyváradtól s most olvasom csak azt a tudós és lelkes apológiát, a melyet Zoltai Lajos irt, jeles kollegánk s nekem legelső szerkesztőim, a Debreczenről írott rövid kis czikkemre.

Nem vádolo „ meg érte, hogy válaszában engem az en cikkemben egy képtelen, lehetetlen, sajtóhibás mondatával aposztrófált, de az az aránytalanság bánt, hogy az én odavetett reflexióm ellen a kutatásoknak, adatoknak egész arzenalját állította s már apológiájának kvantumával, masszájával agyonnyomta az en czikkecskémet.

De voltaképen ez sem bánt nagyon. Nem vagyok monografus s nem ámbicionál hogy az legyek. A tudós czimre sem vágyakozom. Vagyok egyszerű újságíró, ki jó látású és becsületes akar lőnni mindig s aki a maga becsületeseknek tartott impresszióit nem szereti lenyelni.

A miket pergamentekről, sárgult papirokról szedett össze Zoltai Lajos, azokhoz nem óhajtok én nyulni. A historiáról, a mult kultuszáról olyan a hitem, a melyet okvetlenül legalább is szecsessziósnak kell, hogy nevezzen a jámbor, polgár alaposság es vaskalaposság. A szociológia fanatikusa vagyok. A meglevő faktorokkal szeretek számolni s a jelen érdekel, de még inkább a jövő. Historiájával minden nációt lefőz a görög vagy a spanyol. Amerikának alig van historiája. Székesfejervár metropolisz volt, mikor Pestnek nem volt jóformán híre hamva sem. Ha hát el is ragadtán a gyönyörű mult, amelyet Debreczenről Zoltai feltár, azt a jövőt nem látatja velem, amelyet én keresek. És nincs módomban nagyon sokakkal, nálamnál különbekkel együtt, Debreczenről többet tartanom és várnom, mint eddig.

Valamikor sovinszta voltam kurucz-ságból, ma talán az egyszeregy erejénél fogva, kényszerűségből tudnék sovinszta lenni. Sovinszta kurucz koromban a legnávabb lelkesedéssel habzoltam a debreczeni magyar levegőt s a legrövidebben és legbiztosabban megcsömöröltem. Azóta is alig tudok helyre jőnni.

Debreczenben — szép magyarsággal irván — kiseret a magyarságból az ember. Máshol kell aztán, valósággal kirajzolt terv szerint, lelkében a faji érzést restaurálni. Én például a kozmopolitának kiáltott Nagy váradon kezdem hinni, hogy minden kispé-nek sovinsztának kell lennie s egyetlen lehető magyar politika a kulturállam kiépítése ugyan, de a magyarfajta diadalra juttatásával.

Ez persze nem azonos sem a klerikális hajlandóságu magyarok nácionálisizmusával, sem a debreczeni szittyák vadmagyarságával. Inkább valami összepárosítása Bánffy Dezsőnek, az erdélyi kalvinistának s Vázsonyi Vilmosnak, a nagyon rettegett terézvárosinak.

Es aztán nem is kell már többet mondanom. Ez az én hitem és programom nem kaphat táplálékot Debreczenből. A hol a konzervatívizmus szervei az öntelt vadmagyarság fekezhetetlen indulat, onnan én nem kaphatok sem kulturára sem magyar-ságra semmit.

Es mert Zoltai Lajos Váradról is ír, hát röviden konstátálom, hogy Váradban igenis a legimponálóbb jelekben jósolja meg magát a jövőndő. Nalam ez nem lehet lo-kalpatriota rajongás, mert én nem vagyok ős váradi, a mint Zoltai ős debreczeni,* sőt nem is kötöttem s nem is szándékozom kötni Nagyváradhoz az életem sorát. De szeretem, becsülöm és sokrartatom e várost, mert magyar, merész, munkás és modern. E város lelkeben tehát benne van az én credom.

Végül nagy tisztelettel hajlom meg az én első ujságíró mesteremnek, Zoltai Lajosnak tudása, egyénisége előtt s hiszem, hogy más volna, sokkal reményesebb Debreczen, ha sok Zoltai Lajos volna. Így azonban bocsásson meg nekem, a volt debreczeni diáknak, egykor kollégájának, hogy még ő sem tudott meggyőzni.

(a—e)

*) Zoltai Lajos nem ősdebreczeni. Földes községből származik és csak a felsőbb iskoláinak végzése óta tartózkodik Debreczenben, de érdeme szerint becsüli és hálás a magyarság ezen ősvárosa iránt. Szerk.

Erzsébet szobor leleplezési ünnepély Pöstyénben.

(Füredi levél.)

Pöstyénben, a világhírű magyar gyógyfürdőben nagy fényes ünnepély játszódtott le f. hó 10-én. A gyönyörű magyar fürdőben, a hol most a világ minden részéből időznek üdülést, gyógyulást keresők, vasárnap leleplezték le Erzsébet királynék szobrát.

Festőiesen szép és felemelően nemes volt ez az ünnepély. Lobogó és virág díszben volt a város, a fürdőtelep. Már kora reggeltől, egész délelőtt a legnagyobb élénkség uralkodott. Midőn is az amateur és egyéb fényképeszek a szoborról és a nép festői csoportjairól számos fényképet vettek fel.

11 órakor az összes templomokban ima volt és 12 órakor történt a szobor ünnepélyes átadása és leleplezése, midőn Trevnovszky József pöstyéni plebános ünnepi beszéd kíséretében adta át a szobrot Erdődy Ferencz grófnak, a szoborhely tulajdonosának. Ezután Teresánszky Lajos uradalmi igazgató beszélt, átvevén a szobrot, majd Debreczen egyik jeles fia ragadta magával a hallgatók ezreit. Ugyanis Könyves Tóth Kálmán, az aranyszajú debreczeni lelkész mondott remek alkalmi beszédet, melynek a hatása egyszerűen leírhatatlan.

Fodor Kálmán dr. az Ischlből, a királyi udvorból érkezett sürgőnyt olvasta fel. Azután a koszorú virágos tömegét helyezték a szobor talapzatán. Különösen gyönyörű koszorút adtak a pöstyéni magyar fürdővendégek, a német birodalomból itt időző vendégek, a Magyar Tudományos Akadémia stb. A szobor alkotó mestere Jankovits Gyula szobrászművész. Ezen leleplezési ünnepségen Chalibukovszky birtkos, gróf Zedwitz, Fodor dr. diszmagyarban

jelentek meg és különös óriási nagy számban emelték az ünnepély fényét az elegáns nők.

Délben 1 órakor díszbéd volt, a mely egész 4 óráig tartott. E díszlakomán résztvevő előkelőségek közül a következők nevével jegyeztük fel:

Kramolin Viktor főispán, Teresánszky Lajos uradalmi igazgató, Kraus Ferencz őrnagy, Machovitsch János főszolgabíró, Brahm Vilmos Bécs, Arneim Berlin, Rózsa Budapest, Dr. Fodor Kálmán, Dr. Neuwirth Nándor, Dr. Weisz Ede, Dr. Rauch Königsberg, Virág Géza Bpest, Faludi Miklós Budapest, Dr. Kovács Denes Bpest, Radnyászký György, Skubics József, Markhof Gyula alispán Nyitra, Chalibukovszky Jovag Verbó, Báro Leonhardi Sáfó, Gróf Pongrácz Rezső Zsolna, Winter Lajos fürdőigazgató, Friedeczký Barna, K. Tóth Kálmán lelkész Debreczen, Ádám József fürdő-titkár, Keiser Ernő Bécs fremdenblat. Weinberger Leo, Kecskeméti Vilmos Kecskemét, Semsey Semsey Rezső Szeged, Báro Ameli Guidó főhadnagy Budapest, Czoher Kálmán főszolgabíró, Lires százados Berlin, Gróf Graevenitz Károly lovag tábornok, Polonyi József, Gr. Zedwitz, Toto-vits Gyula kanonok Hontvári főjegyző és még igen sokan.

Délután az ünnepélyt folytattuk. A Monory Sándor, budapesti Kisfaludy Színház igazgatójának itt időző társulata rendezett hazafias alkalmi előadást Semsey Mariska m. kir. operaházi művésznő közreműködésével. Volt prolog. Élőkép. Petőfi szimű előadása és Semsey kisasszony gyönyörű dalai. És daczára az emelt áraknak, zsufolásig megtelt a színház. Valóságosan viaskodni kellett a jegyekért. Ez azért öröndetes, mert a magyar színjátékok diadalát is jeleni a német színészekkel szemben, akik itt eddig uráltak a helyet.

A színházból kijövet már ezernyi lampion fénytől ragyogott a fürdő és újabb ünnepségek kezdődtek, melyeknek sikeres rendezéséért elősmerest érdemel a fáradhatatlan és ötletes vigalmi bizottság. Volt díszbandérium is, a mely a fáklás menettel együtt háromszor lovagolta körül a fürdőt festői jelmezekben, óriási hatást és tetszést keltve. E díszbandériumban és fáklás menetben résztvettek jelmezes urak és urnők is többben Mátyás Király volt Rudnyászký György szolgabíró, Bolond Berezy Jenő, Lovas Vadászok Vojeshovszky tüzérkapitány, Ruppert tüzérfőhadnagy, Semsey Rezső es. kir. hadnagy. Czoher Kálmán tb. főszolgabíró. Dr. Lelley Jenő ügyvéd, Kraus Ottó állatorvos, Scheibucz Emil földbirtokos, Fodor Jenő, Solymász hölgy lóháton, Fodor Elza kisasszony. Nemes apródok voltak Uharek László, Ehrengreber, Krajner, Ifj. Krajner urak. Lovas Kürtösök: Novák és Patek urak. Gyalog Solymárok: Ehrengreber Arthur, Pathy, Novotni és Zsurek urak. Díszes Vadász Kocsin hajtott: Szacher Kálmán tb. főszolgabíró. Az 1. ső Solymászfogaton Semsey Mariska k. a. és Czukur Erzsike ültek. A 2. dik Solymász fogaton: Machovits Margit k. a. és Grawe Hugó ur. A vezérek mellé pedig nagyszámu hajtók csoportosulnak, a mi a regényes, festői hatást még inkább növelte a fáklák fénye mellett.

Ezután megkezdődött a szabadban a „tarka szinpad“ előadása, mutatványai a Pöstyéni óriási tetszése mellett, majd tüzi játékok, rakéták és különféle tűzokádó alakok élénkítették az éjszakát. Aztán pedig Velenczét mutatták be Pöstyénben a Vág vízen elkülönített helyen, mely játék 12 óra-
kor ért véget. De a multság még akkor sem ért véget, mért a cursalonban tánc következett és tartott a reggeli órákig.

És bizonyos az is, hogy ezen az egy nap nem is volt beteg ember Pöstyénben.

A mankót félretették még a legbetegebbek is, mintahogy ezt a gyógyfürdő használatát után félre is szokták tenni azok, kik gyógyulni jöttek ide.

Tanügy.

IV.

A debreczeni Kereskedő-társulat kereskedelmi tanintézetének értesítője.

Négyféle intézet működéséről számol be az értesítő. Megismerjük belőle a felső kereskedelmi iskola, női ker. tanfolyam, kereskedő-tanoneziskola és kereskedelmi szaktanfolyam 1901-2902 évi működését.

Az első dr. Király Ferencz emlékének va szentelve. A következő lapokon az igazgatói jelentés olvasható, mely rövidesen, tárgyilagosan ismerteti a lefolyt iskolai év egyes mozzanatait.

Statisztikai adatai közül felsoroljuk a következőket. A felső ker. iskolában volt 112 növendék. A tanárkar — a hitoktatókkal és óraadókkal együtt — 16 tagból állott. — Előmenetel és erkölcsvisélet tekintetében az eredmény kielégítő. Ez azonban az érettségi vizsgara nem mondható, mert 25 növendék közül 14, tehát a vizsgázók 54%-a nyert nem elegendő osztályzatot.

Iskolai ünnepélyeket több ízben tartottak.

Nem hallgathatjuk el azon helyes intézkedést, hogy a szegény sorsu tanulók az évi tandíjat havi részletekben is törlesztethetik. Jó lenne ezt többi tanintézetünkbe is meghonosítani. Sok szegény szülén lenne ez által segítve. A felső ker. iskolánál e kedvezményt 67 növendék élvezte.

A női ker. tanfolyamnak 25 hallgatója volt, kik mindnyajan sikerrel vizsgáltak. —

A tanoneziskola és szaktanfolyam vizsgai eredménye elég gvenge.

A debreczeni kegyestanítórendi róm. kath. főgymnasium értesítője.

Közléteszi: Várad Károly igazgató.

Bevezetésül közölve van az algymnasium főgymnasiummá való átalakításának szerzőlése, melynek értelmében a gymnasium kivált a tanulmány alap kötelekéből s a depr. róm. kath. hitközség kezelésébe ment át.

A lefolyt évben megnyitá a VII-ik osztály is. Az V-VII. osztály megnyerte a nyilvánossági jogot s ugyanakkor az intézet a „főgymnasium“ czimét és jelleget. — A tanulók létszáma 292 volt, kik a szellemi képzés mellett vallásos és hazafias nevelésben részesültek.

A jövő iskolai év — az építkezések miatt október 1-én kezdődik. Felvételre jelentkezni lehet jul. 1-2 és szept. 1-3 napjain, az így felvett tanulóknak beírás czéljából szept. 29-30 napjain ismét jelentkezni kell. Az újskolai évvel a VIII-dik osztály is megnyílik.

VI. A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola értesítője.

Szerkesztette: Dóczy Gedeon, igazgató.

Református nőnevelésünk egyik hatalmas tényezője, buzgó harczoza a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola, melynek kiegészítőjét képezi a négy osztályu elemiiskola és a tanítóképző.

Hogy ez intézet mily mértékben felel meg feladatának, fényes bizonyosága a hivatalos látogatók ajkáról elhangzott ama

nyilatkozat, hogy „az állam hasonló intézeteivel egy színvonalon áll s folytonosan fejlődik.” E sikerben főrésze van Dóczy igazgatónak, ki kipróbált erejével, szaktudásával, vasakarátával s ernyedetlen buzgalomával czéltudatosan irányítja az intézet szellemi ügyeit. De elismerés illeti a buzgó, képzett tanárkart is, kik mindannyian átérzik fontos hivatásukat.

Az intézetnek 452 rendes növendéke volt, mely szám így oszlott meg: a) elemiskola 111; b) felsőbb l. iskola: 268; c) tanítónőképző: 73.

Az intézettel kapcsolatos internatusba 49 növendék nyert gondozást.

A vallásos és hazafias érzés ápolására kiváló gondot fordítottak. Amazt az istentiszteleteken való részvétel, emezt pedig hazafias ünnepélyek tartásával mozdították elő.

A testnevelést, zenei, képzést kiváló figyelemben részesítették. Nagy súlyt helyeztek a tanítónőképző intézeti növendékek gyakorlati kiképzésére.

A tanultak gyakorlására s az önművelés, továbbképzés-megkedveltetésére szolgált az önképzőkör, mely Sáfány Lajos tanár vezetése alatt szép eredménnyel működött.

Tanítónői oklevelet 24 növendék nyert és pedig 6 kitűnő, 8 jeles, 9 jó és 1 elégséges osztályzattal.

A jövő iskolai évben a tanítónőképző II. ik osztálya is megnyílik, így az intézet teljes lesz.

Az 1902—3 évre évre a beírások aug. 30 év szept. 1-2 napjain eszközöltek. Tandij az elemiskolában 20 korona, a felsőbb leányiskolába 4 alsó osztályban 40 korona, az V. VI. osztályban és a tanítónőképzőbe 60 korona, mely két részletben fizetendő. Az internatus évi díja 400 korona.

Javító vizsgát szept. 2-án, felvételi vizsgát szept. 3-án, magán és pót-vizsgát pedig szept. 4, 5, 6-án tartanak.

Tassi Miklós.

A közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

Kellomellen oldaláról ismeretes az a tény a nagy közönség előtt, hogy én alulírott már egy év óta valóságos vakmerő elszántsággal — de sohase rosszhiszeműleg — támadtam folyton Hajdúvármegye főbb tisztviselőit röpiratokban, beadványokban és hírlapilag egyaránt. Nem előzetes sérelmeim megtörése volt azzal a czélom, mivel nemtelen boszúvágy sohase vezérelt engem és nem is a szolgáló lázadása volt ura ellen az a cselekményem, hanem egy, igazságában rendületlenül bizó férfiúnak szabadságharczi riadója volt az. Nemesak a magam, hanem jobb sorsra érdemes család jelenét és jövőjét is kockára, sőt semmivé téve, a legnagyobb odaadással szolgáltam kitartóan, körömszakadtáig a kétségbeesett ügyet, bár éppen nem tudtam, hogy az általam fölfordítottak valók és igazak-e, csak hittem, még pedig erősen hittem azt, mert csakugyan olyan alakban jutottak azok elem, hogy méltán egész kizártnak tarthattam a csalódásom lehetőségét. Ez alapon én tiszta jóhiszeműséggel rohantam a hallatlanul aránytalan küzdelembe, a minnek azonban eddigi eredménye pusztán csak az, hogy nekem sem a törvény, sem a társadalom, sem a közvélemény még parányi igazat sem adott és így

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.

az általam oly lelkesülten védelmezett boldogtalan ügy mindörökké elbukott, meghalt a boldog feltámadás minden reménye nélkül.

A legutóbb történtek különös figyelembe vétele után pedig igazán józan ész — eilesen volna tovább folytatnom az áldatlan tusát; ennél fogva — de korántsem a következményektől tartva, mert én is Istentől félek csupán, mástól nem a világon, és a nélkül, hogy az általam eddig oly önfeláldozólag szolgált ügynek árulója válnék, mert hisz nincs is abban mit elárulni, béréncze én nem voltam és nem is leszek senkinek soha — belátom, hogy a tévedésekre halmozott felreértések és a fékezett szenvedély heve csapongtatták oly magasra föl az adáz küzdelem hullámain, egyedül csak jobb meggyőződésemet követve, teteszem a fegyvert, legyőzöttnék jelentem ki s becsületre megadom magamat. Én a vesztés kicsiny pártútó a győztes nagyhatalom előtt meghódolok, de éppen nem valami rákényszerítése, sem bármi előny ígérese folytán, minthogy se az ijesztésre, se a keesegtetésre nem szorultak a megyeházi urak, de nem is kísérlette meg e dologban se egyiket, se másikat egyáltalán senki, hanem csakis azért, mivel el kell ismernem azt, hogy az igazság mérlege az általam oly példatlanul meghurczolt tisztiker javára billent, vagyis mertők az ellenük zúdított összes vádak alul mind tisztáztak magukat, míg ellenben nekem minden, de minden elveszett.

A tények ilyen állásában a méltatlanul bántottaknak elégtétellel én tartozom s azt tölem telhetőleg ezennel meg is adom. Mivel pedig elég merészségem volt akkor az általam sehogysem ellenőrizett híresztelések alapján a nagy nyilvánosság előtt súlyosan meggyanúsítani vármegyénk főtisztviselőit: éppen úgy van most elég lelki bátorságom arra, hogy az illető urakat mind azért ugyancsak a nagy nyilvánosság előtt imel megkövessem, illő tisztelettel kérvén gróf Dégenfeld József volt főispán ur ö méltóságát, továbbá Rásó Gyula királyi tanácsos alispán ur ö nagyságát, valamint Veszprény Zoltán vármegyei főjegyző és Czeglédi Mihály tiszti főjegyző tekintetes urakat, hogy méltóztatnának kiengesztelődvé elfogadni jelen alázatos bocsánat kerésemet és így részemre, ki e lépésemmel egész más útra tértem most, kegyeskednének nagylelkűleg a büntelést biztosítani. Kijelentem, hogy alaptalanok bizonyult gyanúsításaimat valóban nagyon sajnálom és igazán őszintén megbántam, hogy a főnti urakat kellő meggyőződés nélkül oly méltatlanságokkal meritem illetni.

Mindezeknek a kinyilvánításával tartoztam, megjegyezvén, hogy erre engem föl nem szólított senki soha, ezt egyenesen magamtól tettem és pedig azért, mert ezzel óhajtom lehetőleg jóvátenni nem szárdokos vétkeimet, a miknek a megbocsátására egyedül a főnti urak nemes szívűsége jogosult.

Debreczen, 1902. augusztus 12.

Bessenyei József.

Javallatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései, valamint verszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.

Gleichenberg gyógyhely

Alkalikus muriatikus források: **Constantin** és **Emma** forrás, alkalis-muriatikus szén-sav, János forrás: tiszta szén-sav, Klausen forrás: savó, sterilizált tej [száraz táplálás] kefir, források belélegzés, fenyőtűgőz belélegzés, mindkettő külön kabinokban, légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fenyőfű és aczélfürdők. Nagy vízgyógyintézet, terepkúra. Lágy, langyos meleg, pormentes, szélcsendes levegő, erdős fensíkon.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakás és kocsik megrendelések

Saison máj. 1-től szeptember végeig.

az igazgatóságnál Gleichenberg.

CSARNOK.

Vaterloo.

Ereckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Mórincz Pál.

Kíváncsiságból a dombtetőre mentem. Egyszeribe nagy mozolódás támadt. Egymásután törtettek elő a tisztek, a vadász, de még mindig lóhátról, jelentett valamit Gemeau őrnagynak. A katonák is köréjük tödültek. Magam is fülettem, de sokkal inkább távolabb voltam, mintsem hogy valamit hallottam volna. A vadász visszafordult és azután a dombon át ismét ellovagolt. Nagy kavardás támadt a taborban. Kialtoztak, izogtek mozogtak.

Hirtelen ébresztőt vertek a dobosok. Már az ut kanyarulatánál tartott az őrszemeket felváltó csapat. Czebede halotthalványan sietett felém és miközben mellöttem elhaladt, parancsolólag kiáltotta:

— Gyer utánam!

Balról meg két őrszemet kellett bevonni. Fegyveralatt nem szokás a terefere, ennek daczára Czebede halkan megsugta:

— Józsi, elvagyunk árulva. Bourmont tábornok, az előhad osztály parancsnoka öt magához hasonló gazemberrel átszökött az ellenséghez.

Részketett Czebede őrmester hangja. Nekem is szívembe tolt a vér. De a másik katonának is, öreg katonák voltak már, rettenetesen forgott a szemök. A fogukat csikorgatták. Nem szóltak, de látszott rajtuk, hogy gyilkos kedvök volt.

Míg a másik két őrszem bevoná-meg történt, lassítottuk a lépést és midőn visszatértünk a taborba már fegyverben, menetkeszen állott a zászlóalj. Düh és megdöbbenés látszott minden arczról. A dobok pörögtek.

Sorba és párba léptünk. Az őrnagy az adjutánsával együtt már nveregben ült és holt halaványan várakozott az arczvonaltól. Majd, jól emlékezem reá, kardot rántott az őrnagy intett, hogy a dobosok hallgassanak, mert mondani valója van. A dobörgés elnémult. Hanem rendes szó nem jött az őrnagyunk nyelvére és így inkább, mint valami dühödött részeg orditozni kezdett.

— Hah! A gazemberek! . . . A királypárti nyomorult kapczabetyárok! . . . Eljen a császár! Semmi kegyelem!

Voltaképpen csak dadogott, és maga sem tudta, mit orditoz, de a zászlóalj megértette és úgy talalta, hogy ez igazi beszéd és mi is egyszerre mindnyájan, mint a verszomjas farkas csapat, üvöltöztük:

— Előre! . . . Előre! . . . Nosza, az ellenségre! Nem irtalmazunk senkinek!

(Folyt köv.)

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy **Debreczenben, Piacz u. 7. sz. a. Vecsey Zoltán ur házában Lovas és Kosárka** törrenyszékileg bejegyzett cégünk alatt a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

nőidivat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk **Ruha Bluz és diszelymeket**, valódi **Francia és Angol női ruhaszöveteket**, valamint a legújabb mintájú és színtartó **crettonokat, zephyreket, flanellokat és barchetteket**. Remek **aplicatio himzések, gaze és zsinór diszek, csipke gallérok és betétek, francia derékfűzők** mérték szerint is. **Női fehérneműek, harisnyák, vászon, chiffon-félék, Damast és pamut asztalterítékek. Pamutok, bélés és szabó kellékek, nap és esernyők.**
Berendezkedésünknel különös tekintettel voltunk arra, hogy aruink finomsága s azoknak szolidan meghatározott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk.

Tisztelettel: **Lovas és Kosárka.**

Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk.

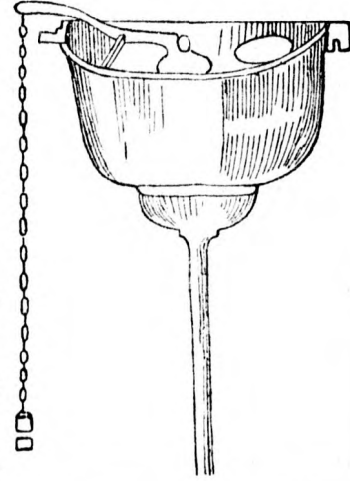
SZABADOS és ROSSI

vizvezeték és világítási vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszesz és vizvezetékek
CLOSETEK
és csatornázások,
SZIVATTYUK
Füldöberendezések
és **Gőzfürdők**
stb. berendezésére.
Kőgyagycsövek raktáron.

Csere kerestetik.

Szomolnoki (Szepesmegye) intelligens zsidó család 13 éves leány heiyett megfelelő cserét keres. Czim a kiadóhivatalban.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a hires „Hajdusági pedró” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Egy csinosan butorozott szoba külön bejárattal minden órán kiadó Verbőczy u. 4.

Tanuló felvétetik a

Lovas és Kosárka nőidivatáru kereskedésébe Debreczen, Piacz-u. Vecsey ház.

Kind és Herglotz

vegyészeti gyár
fiók: Budapest, V., Visegrádi-u. 4.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig:
„ORIGINAL-ANTIROSZ”
(rozsa ellen védőfesték), legtartósabb és rozsa ellen védő fekete mázolófesték vas, stb.-nek.

„Original-Flammentod”
(tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fát, követ érczet stb.-t tűzvész ellen védelmez.

Használati utasítás és ajánlatok kinyomtatva bérmentve.

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ-FÉL
gyermekliszt

Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegség számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Egyedül valódi angol THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgyöcsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a feldűfőgést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védőjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha **egyesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előfizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia kenőcsöt** használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmas enyhítésében utárlérhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, száika, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinővés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgüülés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebélése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pragera” a tégelybe van-e égetve. Éme két gyógyháisában utólrérhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segítség, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyesesen tölem hozatni. Cim: **Apotheke Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pragera bei Rohitsch-Sauerbrunn.**
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.